

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **Mgr. M. Š.**, zastoupen Mgr. Janem Boučkem, advokátem, se sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2015, č. j. MV-77695-3/KM-2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2017, č. j. 11 A 141/2015 - 63,

takto:

I. Výrok II. rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 11 A 141/2015 - 63 ze dne 27. 4. 2017, **se ruší,** ve zbytku **se** kasační stížnost **zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalovaný domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 11 A 141/2015 - 63 ze dne 27. 4. 2017 (dále „napadený rozsudek“), jímž městský soud výrokem I. zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne č. j. MV-77695-3/KM-2015 ze dne 5. 6. 2015 a jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí, přičemž věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a výrokem II. uložil Krajskému ředitelství Policie hl m.

Prahy povinnost poskytnout žalobci informace požadované v žádosti o poskytnutí informace ze dne 13. 3. 2015, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

[2] **Napadeným rozhodnutím** žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského ředitelství Policie hl m. Prahy č. j. KRPA-107906-2/ČJ-2015-0011Kr ze dne 18. 3. 2015, kterým byla dle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím"), odmítnuta žádost žalobce o informace ze dne 13. 3. 2015 z důvodu zneužití práva na informace. Žalobce žádal o informace vztahující se k osobě plk. Mgr. Bc. Karla Prommera, ředitele Obvodního ředitelství policie Praha 1, a to: od kdy je ve služebním poměru u Policie ČR, v jakých služebních hodnostech, na jakých služebních místech a na jakých služebních působištích, kde a s uvedením doby od kdy do kdy; zda byl ve služebním poměru u Sboru národní bezpečnosti a pokud ano, od kdy, v jakých služebních hodnostech, na jakých služebních místech a na jakých služebních působištích, kde a s uvedením doby od kdy do kdy; zda byl přede dnem 1. 1. 1990 členem nebo kandidátem Komunistické strany Československa; jakou vysokou školu vystudoval a na jaké vysoké škole získal akademické tituly magistr a bakalář a v jakém oboru; od kdy vykonává funkci ředitele Obvodního ředitelství policie Praha 1; zda proti němu bylo v minulosti vedeno řízení o kázeňském přestupku a pokud ano, o jakém, z jakého důvodu a s jakým výsledkem; jaký služební příjem mu byl vyplacen v roce 2014 v měsících lednu až prosinci včetně, s uvedením všech složek podle § 113 zákona č. 361/2003 Sb.; jaký služební příjem mu byl vyplacen v roce 2015 v měsících lednu až únoru včetně, s uvedením všech složek podle § 113 zákona č. 361/2003 Sb. K námitce podjatosti vznesené žalobcem žalovaný uvedl, že ji žalobce vznesl až po vydání prvostupňového rozhodnutí, tudíž není hospodárné o ní rozhodovat samostatným usnesením. K samotné otázce podjatosti potom žalovaný konstatoval, že nebyly zjištěny žádné okolnosti nasvědčující podjatost oprávněné úřední osoby. Dále souhlasil s tím, že prvostupňový orgán porušil ustanovení § 71 odst. 2 správního řádu, neboť na prvostupňovém rozhodnutí není uveden údaj „vypraveno dne", a dodal, že toto pochybení neatakuje jeho zákonnost. Žalovaný se ztotožnil s tím, že předmětné informace není možné žalobci poskytnout z důvodu žalobcova zneužití práva na informace s tím, že zneužití práva představuje obecný princip prostupující celým právním řádem, tudíž není nutné, aby byl výslovně upraven v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Za zneužití práva v případě práva na informace je podle žalovaného možné považovat takové jednání, jehož cílem není kontrola veřejné moci, ale jiný cíl, např. snaha ovlivnit osobu rozhodující v jiné věci žadatele, či snaha určitou osobu difamovat z osobní msty. Žalobce přitom uvedl, že důvodem jeho žádosti je chování dotčené osoby jakožto úřední osoby při výkonu úřední činnosti při vyřizování jiné žádosti žalobce o informace, kdy měla tato osoba podle mínění žalobce postupovat nezákonně. Otázky na personální informace dotčené osoby by tedy žalobce nepožadoval, pokud by jeho záležitost byla vyřízena podle jeho představ. Žalovaný proto vyhodnotil, že se jednalo o odvetu za postup úřední osoby v jiné věci.

[3] Žalobce ve své **žalobě** ze dne 17. 8. 2015 namítal, že prvostupňový orgán porušil ustanovení § 71 odst. 2 správního řádu, když na rozhodnutí nevyznačil údaj „vypraveno dne". K věci samé uvedl, že není v dané věci na místě aplikovat institut zneužití práva, neboť se jedná o výjimečný institut. Zneužití práva nelze dovodit jen na základě většího počtu žádostí o informace. Jelikož žádost o informace nemusí být odůvodněna, nemá

povinný subjekt ji jakkoli v tomto ohledu zkoumat. Žalobce přitom nepopíral, že v únoru 2015 podal upozornění na nezákonné jednání policistů, přičemž dle jeho informací probíhalo proti těmto policistům kázeňské řízení. Kvůli tomuto zákroku podal žádost o informace, která byla vyřízena nekonkrétním vyrozuměním z března 2015, které podepsal pan Prommer; vůči tomuto úkonu podal žalobce příslušnou stížnost, které žalovaný vyhověl. Pan Prommer však na toto nijak nereagoval. Proto žalobce podal žádost o informace k této osobě o její profesní minulosti a schopnostech. Nemůže se tedy podle jeho názoru jednat o zneužití práva. Žalobce naopak měl s ohledem na předchozí spory za to, že je to žalovaný a policie, kdo postupuje v rozporu se zákonem. S ohledem na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu měl za to, že informace o profesionální sféře úředních osob mají být poskytovány, stejně jako údaje o výši poskytnutých finančních prostředků – o poskytnutém platu. Dále měl žalobce za to, že prvostupňové rozhodnutí vydala podjatá osoba a že se žalovaný nedostatečně vypořádal s námitkami uplatněnými v odvolání.

[4] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku souhlasil s tím, že došlo k porušení správního řádu, pokud na prvostupňovém rozhodnutí není vyznačeno datum vypravení, avšak to nemá vliv na zákonnost takového rozhodnutí. Ohledně samotného poskytnutí požadovaných informací vyložil, že nebylo povinností žalobce uvádět důvod své žádosti. Jakkoli je pravděpodobné, že by žalobce žádost o informace nepodal, kdyby pracovník veřejné správy předtím rozhodl podle jeho představ, nelze ze skutkového stavu vyvodit, že žalobcova žádost má za cíl dotčenou osobu poškodit, tedy ji např. šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči ní nenávist. Pokud se žalobce jako oprávněná osoba žádostí o poskytnutí informace snažil vymezit vůči osobě, která rozhodnutí vydala, tím, že o ní zjišťoval osobní údaje, pak v daném případě charakter požadovaných informací (které je nutno bez dalšího poskytnout) nemůže nepřiměřeně zasáhnout soukromí dotčené osoby, tudíž toto jednání nemá kapacitu ovlivnit její další rozhodovací činnost, vyvolat u ní obavy z následného postupu žalobce apod. Motiv pro podání žádosti tedy nemohl být bez dalšího shledán skutečností svědčící o zneužití práva. Soud odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 55/2012, podle kterého je nutné informace o platech zaměstnanců veřejné správy zásadně poskytovat. Oprávněnou soud rovněž shledal žádost o informace týkající se odborné praxe a dosaženém vzdělání zaměstnanců veřejné správy a kázeňských přestupků těchto zaměstnanců. Údaj o případném členství dotčené osoby v KSČ není citlivým údaje, neboť se nejedná o údaj o politických postojích, avšak jde o údaj související s veřejnou či úřední činností takovéto osoby v době nesvobody. Proto soud výrokem II. napadeného rozsudku uložil povinnému subjektu poskytnout požadované informace. Soud však nepřisvědčil námitce žalobce ohledně absence rozhodnutí o jím vznesené námitce podjatosti; ta totiž byla vznesena až po vydání prvostupňového rozhodnutí, tudíž by vydání samostatného usnesení bylo nehospodárné a nadbytečné. S vlastní námitkou se přitom odvolací orgán v napadeném rozhodnutí vypořádal.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti všem výrokům napadeného rozsudku kasační stížnost, v níž uvedl, že kasační stížnost podává z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Za rozporné považoval to, že soud výrokem I. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, přičemž výrokem II. uložil povinnému subjektu poskytnout požadované informace. Vedení dalšího řízení je přitom za takové situace zbytečné. Stěžovatel dále trval na stanovisku, že předmětná žádost o informace představuje zneužití práva, neboť směřovala k narušení výkonu veřejné správy, jelikož se jednalo o snahu ovlivnit rozhodování oprávněných osob nebo se jim za jejich rozhodnutí mstít. Rozhodný je přitom již samotný účel sledovaného jednání, nikoli až schopnost prováděného jednání dosáhnout sledované škody. Pokud žalobce svou žádost podal v reakci na svoji nespokojenost s vyřízením své předchozí žádosti, jedná se o odvetu dotčené osobě za její předchozí postup, která je nadto způsobilá ovlivnit její rozhodování v konkrétním případě. Nebyly rovněž splněny podmínky pro postup podle ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, protože ještě nedošlo k věcnému posuzování požadovaných informací. U většiny požadovaných informací sice není důvod pro odmítnutí jejich poskytnutí, to však neplatí u kázeňských přestupcích, v jejichž rámci mohou být řešeny i běžné přestupky, které však nemají bližší souvislost s výkonem veřejné funkce, ale mohou se týkat názorového nebo náboženského smýšlení třetí osoby, což by mělo být chráněno. Bez znalosti podstaty a okolností případného přestupkového jednání tedy nelze rozhodnout o tom, zda existuje překážka bránící jejich poskytnutí. Ve vztahu ke členství dotčené osoby v KSČ soud nevzal v úvahu, že předpoklady pro výkon některých funkcí stanovených zákonem č. 279/1992 Sb., se nevztahuji na řadové členství nebo uchazečství o členství v KSČ a s ohledem na zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů se jedná o informaci, kterou povinný subjekt nemá povinnost mít, přičemž její případné uchovávání by bylo v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů. Stěžovatel dále upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2013, sp. zn. 2 As 66/2013, v němž byl vysloven názor, že v zásadě nelze nařídit poskytnutí informací, nejsou-li tyto soudu při jeho rozhodování známy. Stěžovatel dále žádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[6] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 28. 6. 2017, č. j. 6 As 189/2017 – 19, přiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek.

[7] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 7. 2017 uvedl, že právo na informace je důležitým politickým právem, jehož účelem je umožnit občanům podílet se na kontrole činnosti orgánů veřejné moci, přičemž představuje důležitý prostředek pro sebereflexi veřejné moci. Trval na tom, že požadované informace mají být poskytovány bez prodlení, čemuž se povinné subjekty různými účelovými obstrukcemi brání. Trval na tom, že samotné podání žádosti o informace nemůže být zneužitím práva, a to ani pokud se týká profesionální sféry úřední osoby. Poukázal na to, že stěžovatel neuvádí žádné konkrétní informace o jednání žalobce, které by mělo úřední osobu poškodit, nebo že by v minulosti byly poskytnuté informace žalobcem zneužity. Motivace pro podání žádosti je zcela irelevantní. Pokud u své žádosti uvedl důvody, nemá je povinný subjekt jakkoli zkoumat. Nejvyšší správní soud sice uznal, že zneužití práva představuje důvod pro odmítnutí informací, ale pouze v omezených případech. Žalobce měl dále za to, že stěžovatel uplatňuje v kasační stížnosti nové důvody a argumenty, k nimž nelze dle s. ř. s. přihlížet. K věci samé uvedl, že judikatura Ústavního soudu potvrzuje, že je možné žádat informace o profesní sféře osob působících ve veřejném životě, a to i včetně členství v KSČ. Pokud povinný subjekt nemá informace o členství v KSČ, může se na to dotyčného

pracovníka dotázat. U kázeňských přestupků vyložil, že pokud by v kázeňském řízení bylo projednáváno a postiženo ještě nějaké jiné jednání úřední osoby nemající souvislost s výkonem její veřejné funkce, přičemž poskytnutí takové informace by nepřiměřeně zasahovalo do osobní sféry takové osoby a jejího soukromí, lze pouze takovou informaci z poskytnutí vyloučit. Žalobce přitom poukázal na to, že stěžovatel takový zásah do osobnostních práv dotčené úřední osoby uvádí a popisuje pouze hypoteticky.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky obsažené v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[9] Kasační stížnost stěžovatele Nejvyšší správní soud posoudil zásadně v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti podle § 109 odst. 3, 4 s. ř. s. Dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **je částečně důvodná.**

[10] K námitce žalobce, že stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje novoty v podobě nové argumentace vylučující poskytnutí některých informací, Nejvyšší správní soud uvádí, že ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. zakazující uvádění právních novot nedopadá na žalovaný správní orgán – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ans 5/2008 - 104 ze dne 2. 7. 2008.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Nepřezkoumatelnost je natolik závažnou vadou rozhodnutí městského soudu, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu zakládají důvod nepřezkoumatelnosti, přičemž na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75; rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73; rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74; rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130.

[12] Stěžovatel v tomto směru městskému soudu vytýká, že výrokem I. napadeného rozsudku zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil k dalšímu řízení, avšak výrokem II. napadeného rozsudku povinnému subjektu uložil poskytnout požadované informace. Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že takové výroky rozsudku krajského soudu jsou nezákonné, jak Nejvyšší správní soud vyložil již v rozsudku 17. 1. 2008, č. j. 5 As 28/2007-89, avšak samotná skutečnost, že se jedná o nezákonné výroky, nedokládá nepřezkoumatelnost rozsudku dle kritérií dovozených judikaturou Nejvyššího správního soudu stran této problematiky.

[13] Nejvyšší správní soud k tomu tedy uvádí, že posouzení správnosti závěrů městského soudu naplňuje kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoli důvody nepřezkoumatelnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud proto shledal, že nebyl naplněn kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[15] Ve vztahu k naplnění kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. uvádí Nejvyšší správní soud následující:

[16] Podle ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím platí, že *„Při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.“*

[17] Jak bylo Nejvyšším správním soudem nastíněno výše, měl městský soud za situace, kdy dospěl k závěru o tom, že napadené rozhodnutí neobstojí pro rozpor se zákonem o svobodném přístupu k informacím, a že neexistují žádné důvody pro odmítnutí žádosti, zrušit rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu měl nařídit požadované informace poskytnout. Pokud rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, avšak zároveň povinnému subjektu uložil povinnost poskytnout žalobci informace požadované v žádosti ze dne 13. 3. 2015, postupoval v rozporu s ustanovením § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, které představuje speciální úpravu vůči ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s., podle něhož může krajský soud napadené rozhodnutí pouze zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Výroky I. a II. napadeného rozsudku jsou navzájem neslučitelné, neboť městský soud fakticky „smíchal“ rozhodování dle ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím s rozhodováním dle ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. Nejvyššímu správnímu není zřejmé, jak by mohl stěžovatel oba výroky napadeného rozsudku zároveň splnit. Pokud by vedl další řízení, zpochybnil by tím výrok II. napadeného rozsudku, který mu ukládá poskytnout informace. Jestliže by informace poskytl v souladu s výrokem II. napadeného rozsudku, pozbylo by vedení jakéhokoli dalšího řízení smyslu, protože by nebylo o čem rozhodovat.

[18] Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že výroky I. a II. napadeného rozsudku ve svém souhrnu jsou nezákonné. Nejvyšší správní soud přitom zvažoval, zda jen na základě této skutečnosti je na místě napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Dospěl přitom k závěru, že je v souladu s ustanovením § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím nutné zkoumat, zda napadené rozhodnutí obstojí, či zda je neobstojí. Pokud by napadené rozhodnutí neobstálo, avšak nebylo by současně na místě ukládat povinnému subjektu povinnost poskytnout požadované informace, zakládalo by to správnost výroku I. napadeného rozsudku, přičemž správní orgán by byl vázán výrokem I. napadeného rozsudku s korekcí, kterou by provedl Nejvyšší správní soud (srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 - 106), což by bylo v souladu se zásadou rychlosti a

hospodárnosti řízení. Rovněž by to přispělo k ochraně práv žalobce, neboť tím spíše by povinný subjekt mohl o jeho žádosti znovu rozhodovat, případě požadované informace poskytnout.

[19] Nejvyšší správní soud má přitom za to, že napadené rozhodnutí skutečně nemůže obstát, avšak zároveň zde existují důvody pro to, aby nebyla povinnému subjektu uložena povinnost poskytnout požadované informace bez dalšího.

[20] Stěžovatel a povinný subjekt odmítli poskytnout požadované informace z důvodu zneužití práva. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje, že institut zneužití práva může představovat důvod, na jehož základě povinný subjekt odmítne poskytnout požadované informace (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015 – 46 nebo rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 - 62; k jeho plné aplikovatelnosti však srovnej níže uvedené další závěry), avšak Nejvyšší správní soud má za to, že obsah soudního a správního spisu nedokládají, že by se o případ zneužití práva ze strany žalobce jednalo.

[21] Nejvyšší správní soud v tomto směru poukazuje na rozsudek tohoto soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015 - 46, v němž dospěl k závěru, že: *Pokud určitý údaj o fyzické osobě patří nejen výlučně do soukromí dotčené osoby, ale je také součástí veřejné sféry a existuje veřejný zájem na jeho poskytnutí, vztahuje se na něj nejen právo na ochranu soukromí subjektu údajů, ale také právo na informace svědčící naopak žadateli o předmětnou informaci. Podle judikatury Ústavního soudu profesionální sféra a informace o ní, včetně údaje o profesní minulosti osob působících ve veřejném životě, obecně náleží do sféry veřejné, a to bez ohledu na konkrétní okolnosti posuzované věci (nález ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05, nebo nález sp. zn. I. ÚS 517/10, odst. 17). Ústavní soud dodal, že jednotlivci i veřejnost mohou mít legitimní zájem v zásadě na všem, co může souviset s fungováním moci ve státě. Veřejná diskuse může totiž působit i jako veřejná kontrola činnosti státu* (zvýraznil Nejvyšší správní soud). Nejvyšší správní soud také opakovaně zdůraznil, že právo na informace patří mezi klíčové nástroje kontroly výkonu veřejné moci, které brání její možné zneužitelnosti (viz např. rozsudky ze dne 13. 8. 2014, čj. 1 As 78/2014 – 41, č. 3127/2014 Sb. NSS, ze dne 7. 5. 2009, č. j. 1 As 29/2009 – 59, nebo ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 28/2007 – 89, č. 1532/2008 Sb. NSS).

[22] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené nepochybuje, že z hlediska zákona o svobodném přístupu k informacím do veřejné sféry náleží také údaje o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy. Otázky, zda jsou pracovní pozice ve veřejné správě obsazovány lidmi s odpovídající kvalifikací, jsou důvodně předmětem veřejného zájmu a jsou způsobilé přispět k veřejné diskusi. Na požadované údaje tedy dopadá právo na informace zaručené v čl. 17 odst. 4 Listiny. Tato skutečnost ovšem sama o sobě nestačí pro závěr, zda lze předmětné informace poskytnout.

[23] Jestliže Nejvyšší správní soud dovodil, že je možné poskytovat informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy, a to za účelem rozpoutání veřejné diskuse coby veřejné kontroly, nelze jen na základě toho, že někdo podal žádost o informace z důvodu jím „provedené kontroly činnosti určité osoby“ dovozovat, že se jedná o zneužití práva. Pokud totiž poskytování těchto informací má vést

ke kontrole činnosti orgánů veřejné moci a jejich pracovníků, nelze tento účel a cíl popřít tím, že je zneužitím práva na informace, pokud je motivací žadatele jeho názor o nekompetentnosti určité úřední osoby, což si následně hodlá ověřit právě předmětnou žádostí o informace. Jestliže by Nejvyšší správní soud akceptoval argumentaci stěžovatele, a priori by tím vyloučil žádosti o informace podané po té, co úřední osoby jednala vůči žadateli způsobem, který žadatel považoval za nesprávný či neprofesionální, čímž by vlastně vyprázdnil výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015 - 46, jelikož akceptovatelnou žádostí by byla pouze taková, která by byla podána teprve předtím, než žadatel vstoupil do kontaktu s příslušnou osobou. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se žalobcem, že samotná skutečnost, že žadatel o informace nesouhlasí s výsledky činnosti úřední osoby v jiné věci, nezakládá důvod pro konstatování zneužití práva v případě, kdy žadatel o takové úřední osobě žádá informace o jejím vzdělání a odborné praxi.

[24] Nelze rovněž tvrdit, že jen samotný fakt podání žádosti o údaje určité úřední osoby dokládá, že by zde automaticky existovala snaha ovlivnit jednání takové úřední osoby, resp. ji za její předchozí jednání sankcionovat. Jestliže má být veřejná správa a její zaměstnanci předmětem kontroly, musejí tuto „běžnou“ kontrolu ustát, a to i když je jim tato kontrola subjektivně nepříjemná, případně pokud probíhá v době, kdy je vedeno jiné řízení, tj. tato kontrola a zvýšený zájem ze strany veřejnosti nemůže znamenat, že bude veřejná správa paralyzována, resp. že bude rozhodovat v rozporu se zákonem jen z toho důvodu, že je o její činnost „zájem ze strany veřejnosti“.

[25] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvod obsažený v napadeném rozhodnutí pro odmítnutí požadovaných informací neobstojí, a proto je městský soud správně zrušil.

[26] Jiná otázka však nastává, zda byly splněny podmínky pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, tj. zda správní soud může bez dalšího rozhodnout o tom, že je nutné požadované informace poskytnout. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud nejprve odkazuje na rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 11. 2013, č. j. 2 As 66/2013 – 23, podle kterého *„vzhledem k tomu, že požadované listiny netvoří součást spisového materiálu předloženého správními orgány a jejich obsahem se žádné ze zrušených rozhodnutí nezabývalo, zdejší soud nemohl bez dalšího posoudit, zda se neuplatní některý z jiných zákonných důvodů pro jejich neposkytnutí, popř. pro jejich částečné neposkytnutí, vyplývající z nezbytnosti ochrany jejich obsahu. Tuto skutečnost proto posoudí stěžovatel v novém řízení.“* V projednávané věci je nutné o žádosti žalobce rozhodnout zcela znovu, přičemž Nejvyšší správní soud sám o tomto rozhodnout a nahradit tak postup povinného subjektu, případně žalovaného, nemůže, zvláště když nemá k dispozici příslušné informace, tudíž je v tomto ohledu „procesně slepý“ a nemůže tak bez dalšího ani konstatovat, zda ve vztahu ke všem požadovaným informacím převáží právo žalobce na informace před právem na ochranu soukromí pracovníka veřejné správy a dalších osob či nikoli.

[27] I kdyby Nejvyšší správní soud od tohoto závěru odhlédl, musí poukázat na to, že v mezidobí došlo k podstatné změně v náhledu na možnost poskytování informací o platech zaměstnanců veřejného sektoru, a to na základě nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16, podle kterého nelze bez dalšího akceptovat závěry

obsažené v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 – 62, neboť tam uvedené závěry nedostatečně reflektují ochranu soukromí zaměstnanců veřejné správy, protože *„Informace o platových poměrech zaměstnanců jsou osobní údaje, spadající pod ochranu článku 10 Listiny a článku 8 Úmluvy, zaručujících právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života, a právo na informační sebeurčení, umožňujícího jednotlivci spoléhat na své právo na soukromí z hlediska dat, která jsou shromažďována, zpracovávána a šířena. V posuzovaném případě je poskytnutí těchto informací povinnou osobou (zaměstnavatelem) zřetelným zásahem do práva stěžovatelů na ochranu před zasahováním do soukromého života a do práva na ochranu před neoprávněným zveřejňováním osobních dat. Dochází takto ke střetu ústavně garantovaných základních práv, tj. práva stěžovatelů na ochranu před zasahováním do soukromého života dle čl. 10 Listiny a čl. 8 Úmluvy - to na straně jedné, a práva žadatele na svobodu projevu (a v jeho rámci práva na informace ve veřejném zájmu), chráněného článkem 17 Listiny a článkem 10 Úmluvy - to na straně druhé. Při střetu základních práv nutno vycházet z principu, že všechna základní práva jsou rovnocenná. … Ze shromážděných podkladů je v nyní posuzované věci zřejmé, že zaměstnavatel (zřejmě pod tlakem rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 55/2012), jako povinná osoba ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, osobní údaje stěžovatelů žadateli poskytl, aniž by se jakkoliv vyrovnal se skutečností, že takové poskytnutí informací je zásahem do ústavně chráněného práva na ochranu soukromého života svých zaměstnanců. V žádosti žadatele ze dne 1. 6. 2015 o poskytnutí informací (viz bod 6 odůvodnění tohoto nálezu) není jakákoliv zmínka o účelu, k jakému mají být požadované osobní údaje užity ve veřejném zájmu, a v čem tento veřejný zájem má spočívat. Nebylo proto možné ani posoudit, zda sledovaného účelu nebylo možné dosáhnout i jinak, tj. při šetření ústavně chráněných základních práv dotčených osob (stěžovatelů). Ústavní soud nesouhlasí se závěrem Nejvyššího správního soudu vysloveným v jeho rozsudku sp. zn. 8 As 55/2012, že test proporcionality není třeba provádět při posuzování jednotlivých konkrétních případů, protože takový text prý provedl již zákonodárce při formulaci ustanovení § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím. Žádným zákonem nelze abstraktně vyloučit ochranu základních práv a svobod, zaručenou ústavním pořádkem. V každém jednotlivém případě střetu ústavně zaručených práv musejí soudy a jiné orgány veřejné moci zvážit význam a intenzitu dotčených práv. V posuzované věci spočívalo pochybení statutárního města Zlín v tom, že při rozhodování o žádosti žadatele neprovedlo nezbytný test proporcionality. Ústavní soud konstatuje, že poskytování informací o odměnách za práci není obecně protiústavní, nicméně případný zásah do základních práv dotčených osob je nutno posuzovat podle okolností každého jednotlivého případu.“*

[28] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel otázku, zda je možné poskytovat informace o platu svého zaměstnance, výslovně nezpochybnil, tudíž by Nejvyšší správní soud neměl k této otázce v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet, avšak toto pravidlo není absolutní. Pokud by totiž Nejvyšší správní soud nereflektoval výše citovaný nález Ústavního soudu a tam uvedené závěry, zjevně by tím porušil čl. 89 odst. 2 Ústavy, podle kterého *„Vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i osoby“*. K porušení tohoto ustanovení by de facto zavázal i stěžovatele, který by bez zásahu Nejvyššího správního soudu byl povinen respektovat napadený rozsudek městského soudu, ačkoli je zjevné, že tam uvedené závěry nemohou bez dalšího s ohledem na pozdější nález Ústavního soudu obstát. Proto musel Nejvyšší správní soud k této podstatné změně v náhledu na poskytování informací o platech zaměstnanců veřejné sféry přihlédnout.

[29] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že bylo na místě napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému (a jeho prostřednictvím pak povinnému subjektu) k dalšímu řízení. V něm je nutné znovu posoudit předmětnou žádost o informace, a to ve vztahu k jejím jednotlivým částem, přičemž zejm. bude nutné se vypořádat i s argumentací žalobce uplatněnou ve vyjádření ke kasační stížnosti ohledně samotného poskytnutí informací dle jednotlivých žalobcem požadovaných okruhů. U každého okruhu požadovaných informací bude s ohledem na výše uvedené judikatorní závěry Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu nutné znovu zvážit, zda je možné tam požadované informace, případně v jakém rozsahu, poskytnout, a to i s ohledem na současné tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti, že u většiny žalobcem požadovaných informací není věcný důvod pro jejich odmítnutí dán a že povinný subjekt je zpravidla poskytuje. Žalovaný, resp. povinný subjekt však v žádném případě nebude moci žádost odmítnout za použití institutu zneužití práva jen na základě skutečnosti, že žalobce podal žádost o informace s ohledem na to, že nepovažuje dotčenou úřední osobu za kompetentní.

[30] Nejvyšší správní soud proto přistoupil pouze ke zrušení výroku II. napadeného rozsudku, protože je s ohledem na výše uvedené nezákonný. Nezrušil ale napadený rozsudek jako celek, protože městský soud výrokem I. napadeného rozsudku správně zrušil napadené rozhodnutí stěžovatele (i rozhodnutí povinného subjektu) a věc vrátil k dalšímu řízení; opačný přístup by nebyl podle názoru Nejvyššího správního soudu v souladu se zásadou hospodárnosti řízení a ochranou práv žalobce, protože městský soud by stejně nemohl rozhodnout jinak, než napadené rozhodnutí stěžovatele jako nezákonné zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze k závěru, že kasační stížnost je částečná důvodná, proto zrušil výrok II. napadeného rozsudku, ve zbytku kasační stížnost zamítl.

[32] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel byl ve věci úspěšný pouze z části, stejně jako žalobce, přičemž nelze určit, kdo byl procesně úspěšnější. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není na místě ani jedné ze stran přiznat právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. ledna 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu